Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Pamięć kulturowa Polski, PG_00189784		
Kierunek studiów	Kulturoznawstwo (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS	3.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Badań nad Kulturą -> Zakład Kulturoznawstwa		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Magdalena Sacha	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Magdalena Sacha	

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	43.0	75

Cel przedmiotu

Wykład ma uwrażliwiać studentów na kwestie rzetelnej analizy i rozumienia procesów historycznych zachodzących w przeszłości Rzeczypospolitej, roli miejsc pamięci i niepamięci w kształtowaniu pamięci kulturowej społeczeństwa Polski powojennej oraz blaski i cienie współczesnej polityki historycznej. Wykład bazuje na licealnej znajomości historii Polski, jednak jego celem jest twórcza i krytyczna analiza pamięci historycznej - wskazanie alternatyw, analiza wątków dominujących i grup "niewidzialnych" (muted groups) w standardowym przekazie szkolnej historii.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[KULL3_W06] Student_ka ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą społecznych, filozoficznych, historycznych i medialnych kontekstów tworzących podbudowę dla refleksji o kulturze	Student_ka ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą społecznych, filozoficznych, historycznych i medialnych kontekstów tworzących podbudowę dla refleksji o sposobach wykorzystywania i przekształcania pamięci kulturowej Polski	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[KULL3_U02] Student_ka posiada umiejętności pozwalające na prowadzenie badań nad kulturą i formułowanie wniosków dzięki właściwemu doborowi i wykorzystaniu teorii, metod oraz narzędzi badawczych kulturoznawstwa, jak również zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	Student_ka posiada umiejętności pozwalające na prowadzenie badań nad kulturą i formułowanie wniosków dzięki właściwemu doborowi i wykorzystaniu teorii, metod oraz narzędzi badawczych kulturoznawstwa, jak również zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w zakresie związanym z praktyką pamięci kulturowej i historii w przestrzeni publicznej.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[KULL3_U01] Student_ka potrafi formułować i rozwiązywać nietypowe i złożone problemy z zakresu kulturoznawstwa przez właściwy dobór informacji o kulturze oraz ich krytyczną ocenę, analizę i syntezę	Student_ka potrafi formułować i rozwiązywać nietypowe i złożone problemy z zakresu pamięci historycznej Rzeczpospolitej przez właściwy dobór informacji o historii, pamięci i kulturze oraz ich krytyczną ocenę, analizę i syntezę	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[KULL3_K04] Student_ka jest gotów_a prawidłowo, odpowiedzialnie i etycznie rozstrzygać problemy związane z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy.	Student_ka jest gotów_a prawidłowo, odpowiedzialnie i etycznie rozstrzygać problemy związane z wykonywaniem zawodu kulturoznawcy w zakresie związanym z praktyką pamięci kulturowej i historii w przestrzeni publicznej.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[KULL3_W05] Student_ka zna i rozumie wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu kulturoznawstwa	Student_ka zna i rozumie wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu historii i pamięci kulturowej Polski	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Wykład poświęcony jest tematyce historii Polski (rozumianej jako Rzeczpospolita wielonarodowa) w kontekście teorii i praktyki pamięci kulturowej. Przykładowe zagadnienia (zależnie od decyzji wykładowcy): 1. Teorie pamięci kulturowej. 2. Topos wolności i polskie miejsca pamięci. 3. Kultura Słowian i jej relikty we współczesnej kulturze polskiej (moda na słowiańszczyznę). 4. Uniwersalizm średniowieczny w Europie i jego wpływ na rozwój intelektualny w średniowiecznej Polsce. 5. Złoty Wiek kultury polskiej i jego uwarunkowania społeczno-gospodarcze. 6. Reformacja i kontrreformacja w Polsce - skutki kulturowe i polityczne. 7. Kultura narodów osiadłych Rzeczypospolitej: Polacy, Litwini, Rusini. 8. Wkład uchodźców i migrantów do kultury polskiej: Żydzi, Niemcy, Karaimi, menonici i in. 9. Specyfika polskiego Baroku: sarmatyzm jako unikalna formacja kulturowa. 10. Oświecenie w Europie i jego wpływ na rozwój nauki w Polsce. 11. Romantyzm jako dominująca forma kultury polskiej w okresach podległości narodowej. 12. His-storie i her-storie w kulturze i historii Polski. 13. Życie kulturalne II Rzeczypospolitej w okresie międzywojennym. 14. II wojna światowa jako planowana likwidacja kultury polskiej. Zagłada narodu żydowskiego. 15. Alternatywne wizje rozwoju historii Rzeczpospolitej.
Wymagania wstępne i dodatkowe	
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
kolokwium ustne ze znajomości wybranych lektur	20.0%	20.0%
prezentacja studencka w formacie pecha-kucha na zajęciach (prezentacja dotyczy obecności wybranego toposu / tematu historycznego we współczesnej popkulturze lub pamięci kulturowej)	20.0%	20.0%
Egzamin pisemny	60.0%	60.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. Maria Bogucka, Kultura, naród, trwanie. Dzieje kultury polskiej od zarania do 1989 roku, Warszawa 2008. 2. Andrzej Chwalba, Wojciech Harpula, Zwrotnice dziejów. Alternatywne historie Polski, Kraków 2019. 3. Pod wspólnym niebem. Narody dawnej Rzeczypospolitej, red. Michał Kopczyński, Wojciech Tygielski, Warszawa 2010. 4. Polskie miejsca pamięci. Dzieje toposu wolności, red. nauk. S. Bednarek, B. Korzeniewski, Warszawa 2014. 5. Adam Zamoyski, Polska. Opowieść o dziejach niezwykłego narodu 966-2008, przeł. M. Roniker, Kraków 2011.

Uzupełniająca lista lektur	Maria Bogucka, Gorsza płeć. Kobieta w dziejach Europy od antyku po wiek XXI, Warszawa 2005. Norman Davies, Boże Igrzysko. Historia Polski, Kraków 1999. Maciej Górny, Polska bez cudów. Historia dla dorosłych. Maria Janion, Bohater, spisek, śmierć. Wykłady żydowskie, Warszawa 2009. Maria Janion, Niesamowita Słowiańszczyzna, Kraków 2006. Paweł Jasienica, Rzeczpospolita Obojga Narodów, Warszawa 1985. Jerzy Jedlicki, Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują, Warszawa 1988. Jerzy Jedlicki, Maciej Janowski, Magdalena Micińska, Dzieje inteligencji polskiej do roku 1918, Warszawa 2008. Antonina Kłoskowska, Kultury narodowe u korzeni, Warszawa 2005. Władysław Kopaliński, Słownik mitów i tradycji kultury, Warszawa 2003. Zbigniew Kuchowicz, Człowiek polskiego baroku, Łódź 1992. Zbigniew Kuchowicz, Żywoty niepospolitych kobiet polskiego baroku, Łódź 1989. Marcin Kula, Naród, historia i dużo kłopotów, Kraków 2011. Adam Leszczyński, Ludowa historia Polski, 2021. Dariusz Łukasiewicz, Niemieckie psy i polskie świnie oraz inne eseje z historii kultury, Gdynia 1997. Marcin Napiórkowski, Powstanie umarłych. Historia pamięci 1944-2014. Obyczaje w Polsce. Od średniowiecza do czasów współczesnych, praca zbiorowa, red. Andrzej Chwalba, Warszawa 2005. Maria Ossowska, Ethos rycerski i jego odmiany, Warszawa 1973. Timothy Snyder, Rekonstrukcja narodów. Polska, Ukraina, Litwa, Białoruś 1569-1999, Sejny 2009. Jan Sowa, Fantomowe ciało króla. Peryferyjne zmagania z nowoczesną formą, Kraków 2011. Lub: tegoż, Inna Rzeczpospolita jest możliwa! Widma przeszłości, wizje przyszłości, Kraków 2015. Ludwik Stomma, A jeśli było inaczej Antropologia historii, Poznań 2008. Ludwik Stomma, Kultura zmienną jest, Warszawa 2009. Janusz Tazbir, Reformacja kontrreformacja tolerancja, Wrocław 1997.

		Artur Wójcik, Fantazmat Wielkiej Lechii. Jak pseudonauka zawładnęła umysłami Polaków, 2019. Znaki (nie)pamięci. Teoria i praktyka upamiętniania w Polsce, red. M. Fabiszak, A.W. Brzezińska, M. Owsiński, Kraków 2016
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.